

TY-bladet

2/2010

***Innvandring og arbeidsliv
- våg å stille krav***

Vi og dem

Hei alle sammen, sitter her i sommervarmen og skal forsøke å skrive noe fornuftig. Ikke så helt lett det, når en har deadline midt i sommerferien. Vi er godt i gang med forberedelsene til høstens konferanse når dette skrives. Påmeldingen er bra, så konferanse blir det. Det som er litt sørgelig når det gjelder konferansen er at to av våre største grupper i mindre grad har meldt seg på. Renholdere og driftsteknikere/vaktmestere er i mindretall. Hvorfor er det slik?

For driftsteknikere har vi tema som er veldig dagsaktuelt og som arbeidsgiverorganisasjonene (KS) prioriterer veldig høyt om dagen: Energiøkonomisering, styring og energisparekontakter. Hvorfor er det så få som ønsker å vite mer om

dette? Det kan ikke være arbeidsgiver som nekter de ansatte å delta, for energiøkonomisering er noe det satses på. Så da er det kanskje vi vaktmestere som ikke tar oss tid til å dra på kurs? Håper flere har meldt sin ankomst før fristen går ut.

Når det gjelder renholdere har vi et dagsaktuelt tema: Hva kreves av en renholder? Renholdere har kanskje litt vanskeligere for å få fri til å kurse seg, men arbeidsgiver plikter å sørge for at alle får oppdatering i sitt arbeid. Vi tilbyr dette gratis, så det gjelder å være frampå og spørre arbeidsgiver om å få lov å delta.

Vi fokuserer i dette nummeret av TY-bladet på våre nye landsmenn som er rikelig representert i våre yrker. Vi vet ikke helt hvordan vi kan møte disse på den best mulige måten, men vi arbeider stadig med saken. Her er det nok snakk om informasjon og om å motivere disse til å melde fra om sine behov til oss. Det er vanskelig å hjelpe mennesker hvis vi ikke helt vet hva de trenger. Det er vel hos noen en viss skepsis til det vi representerer og noen tør

kanskje ikke helt å stole på oss? Dette kan være forståelig med den bakgrunn fra sitt hjemland enkelte har. Vår oppgave her er å informere om vårt system og hva vi kan gjøre for dem, og hva de kan bidra med. Jeg gir derfor en generell oppfordring til alle om å gi oss tilbakemeldinger. Kommunikasjon er viktig.

Vi har lagt et lønnsoppgjør bak oss. Håper de fleste er fornøyd med det de fikk. Vi ønsker vel alle stadig mer enn det vi får, men tross alt synes jeg ikke oppgjøret var så verst. Vi burde kanskje se mer på de kostnadene vi har i det daglige og se om vi kan gjøre noe med de? Det er liksom lov alt når det gjelder gebyrer og kostnader som pålegges oss forbrukere. I et ressursperspektiv er det ikke nok til at alle kan få mer hele tiden, så vi må pent lære oss å se etter andre måter å gjøre ting på. Kapitalismen har ført oss hit, men er neppe verktøyet for å få oss på rett kjøll igjen. Ha en fin høst!

Rune Berg, Leder i TY

Fakta om TY

Navn: Teknisk Yrkessammenslutning (TY)

Stiftet: 1. januar 2006

Medlemmer: 1.800.

Delta-medlemmer innenfor trafikk, renhold, teknisk drift/vaktmestere og landbruksvikarer kan melde seg inn.

Leder: Rune Berg er leder. Ansatt som vaktmester i Leksvik kommune.

TY-bladet

Utgiver:

Teknisk Yrkessammenslutning
v/Rune Berg
71 20 Leksvik
Mobil: 916 50 558
E-post: runeberg@c2i.net

Ansvarlig redaktør:

John K. Dale
Langhauan 30
6320 Isfjorden
Telefon: 71 225640
mobil: 90867292
e-post: j.k.dale@frisurf.no
e-post jobb: john.dale@rauma.kommune.no

Redigerer/journalist:

Hege Heløe
e-post: hege.heloe@delta.no

Utforming og trykk:

Mercur Trykk AS

Opplag:

2000

Forsidefoto:

Colourbox

Annonsepriser for TY-bladet

Format	4-farger	Sort + I	Sort/hvitt
1/1 side	NOK 8000	NOK 5200	NOK 4950
1/2 side	NOK 6500	NOK 4220	NOK 3500
1/3 side	NOK 5900	NOK 3830	NOK 2800
1/4 side	NOK 5600	NOK 3640	NOK 2300
1/8 side	NOK 2900	NOK 1880	NOK 1200

For annonser, ta kontakt med John Dale, mobil 908 67 292.

Nytt fra yrkesgruppene

Landbruk

Det blir lite stoff fra landbruk denne gang. Det begynner å bli langt mellom de kommunale landbruksvikarene og det er vanskelig å holde oversikt på de som er ansatt i kommunen eller avløserlaga. Jeg håper på hjelp til stoff til neste blad. (Adresse og tlf på side 16) Det er gjort et framstøt fra Delta sentralt til avløserlagene. Det ble nok litt uheldig formulert og derfor ikke helt godt mottatt av arbeidsgiver. Det er nå sendt et oppklaringsbrev fra forhandlingsavdelingen. Vi håper med det å rydde opp i en del misforståelser. Hvis noen av dere kan spre budskapet til de som arbeider i avløserlagene er det fint. Det gjelder både landbruksvikarer og avløserere. Det som styrker saken er at det nå er inngått en tariffavtale mellom YS og LA (Landbrukets Arbeidsgiverforening). Vi trenger flere medlemmer for å stå sterkere i organisasjonen. Det skulle være et stort potensial i den gruppa, for det virker som det er få organiserte i arbeidsstokken. TY/Delta har mye å bidra med og kan gi råd i forhold til lønn og arbeidsvilkår. Da ønsker jeg dere en riktig god høst. Håper å høre fra dere.

Magne Aasdal, styremedlem TY

Trafikk

Det har vært sommer i parkerings-Norge med de utfordringer og gleder det fører med seg. Vi har hatt besøk av mange turister som parkerer i gatene våre. Som oftest så godt de kan, men ikke alltid godt

nok. Enkelte ganger skulle vi nok ønske at vi som møter de ute i bybildet var mer språkmektig for å gi turistene bedre hjelp. Men med litt frisk satsing på kunnskapen vi har fra skolen, finger språk og litt god vilje, så går det meste ganske greit i de fleste tilfeller.

Det jobbes nå videre med den nye parkeringsforskriften og en gruppe arbeider nå med utkast til høringsuttalelse. I byene vil ikke forskriften berøre oss i offentlig parkering så mye som i utkant Norge. Men det blir spennende å se hva de kommer frem til og hvordan det vil påvirke vår hverdag.

Norpark jobber med et forslag om å øke satsene på parkering gebyr. Gebyrene har faktisk vært de samme siden 1993. Med den økonomiske utviklingen som har vært siden da, har de ikke lenger den forebyggende effekten man ønsker. Hensikten er å få bilførere til å ikke feilparkere, men dette kan bli noe fristende når det snart er billigere enn å betale for en dag med lovlig avgiftsparkering. Norpark har forslag om graderte satser, slik at det blir dyrere for stansforbud forseelser enn parkeringsforbud forseelser. Om alt går etter planen vil de nye satsene være på plass fra 1. januar 2012, men det er ikke noe som er vedtatt på nåværende tidspunkt.

I Oslo satses det mye på miljø og tilrettelegging for bruk av el-bil. Trafikketaten har ansvaret for tilrettelegging og utbygging av ladeplasser. Per i dag er det 180 offentlige ladeplasser for el-bil. Og det skal økes til 270 plasser i løpet av 2010. Oslo har nå

Trafikketaten satses på miljø og betjenter på sykkel er i vinden. Her er Tore Hafstad og Angelika Ø. Nilsen klar til tjeneste. Foto: Rune Waaler.

verdens største offentlige ladeplass for el-bil, med plass til 50 biler. Trafikketatens målsetting er at det skal være 400 plasser i løpet av 2011. Kontrollseksjonen i Trafikketaten satses mye på miljø, så stadig flere betjenter er ute på sykkel, og av bilene som brukes i kontroll tjenesten så er i dag 11 av 13 biler hybrid-bil, og flere er bestilt. Jeg håper jeg ser mange av dere på konferansen på Sanner i oktober. Og om det skjer noe på stedet der dere jobber, enten av morsomme historier, tiltak for bedre omdømme, miljøltiltak eller annet, så send meg gjerne noen ord så vi kan dele det med andre TY-medlemmer rundt om i landet.

Kristin Gustafson, styremedlem TY

Verneverdige Norge

1991 hadde Norge bare 16 nasjonalparker. Derfor laget daværende miljøvernminister Thorbjørn Berntsen og hans statssekretær Jens Stoltenberg en nasjonalparkplan, som sluttføres i år. I dag har Norge 40 nasjonalparker.

– Intensjonen med planen var å få overblikk over hva av den norske naturen vi vil skal tas vare på for våre etterkommere og vil skal representere Norge. Det dreier seg både om spektakulære og representative områder. Planen er ambisiøs, men god, sier statssekretær Heidi Sørensen (SV) i Miljøverndepartementet til Nationen.

I dag har Norge 40 nasjonalparker, blant dem sju på Svalbard. Den ferskeste av dem er Sjunghatten, som ble åpnet i Nordland tidligere i år.

– Når vi avrunder nasjonalparkplanen, vil vi ha vernet 17–18 prosent av norsk natur. Da vil ikke hovedansvaret lenger dreie seg om etablering, men om skjøtsel og forvaltning av det vi har vernet, sier hun.

Det betyr likevel ikke at det er slutt på nyetablering av nasjonalparker.

– I fjor åpnet vi Ytre Hvaler, den første nasjonalparken der verneobjektene hovedsakelig er i havet. Vi vil verne flere slike områder framover, sier Sørensen.

Gløder for integr

Uten å kunne norsk er det vanskelig å få arbeid. Uten arbeid er det vanskelig å få et fullverdig liv i Norge. Språket er nøkkelen til suksess. Det er morsmåslærer Hiam Al-Chirout klar på.

Hiam Al-Chirout fra Syria er en aktiv dame med mange verv. Hun arbeider med integrering og brenner for at innvandrerkvinner skal bli kjent med det norske samfunnet.

TEKST OG FOTO: HEGE HELØE

Hiam Al-Chirout er opprinnelig fra Syria og kom til Norge i 1991. Hun husker fremdeles klart hvordan hun opplevde det å fly inn over sitt nye land. Det var 21. juni og landskapet åpenbarte seg grønt og frodig - som et paradys, havet lå og blinket

forlokkende langt der nede. Hun tenkte at dette var et vakkert land. Her var folk hyggelige, ja til og med politiet var snille her. Og hun trives svært godt i Norge og Larvik, hvor hun har bodd siden 1993. Hiam har rukket å bli en markert sikkelse i byen og i Vestfold gjennom sine mange verv og engasjement. Åttende mars i år

Hiam-Al Chirout (47)

- Kom til Norge fra Syria i 1991
- Gift og har fire barn
- Utdannet innenfor arabisk litteratur i Syria og jobber som morsmåslærer i Norge
- Leder for arabisk forening i Vestfold
- Nestleder i Larvik innvandrerråd og internasjonal leder for Vestfold SV.
- Gruppeleder i kommunestyret for Larvik SV.
- Leder prosjektet "Fargerikt kaos" og kurset "Innvandrerkvinner kan".
- Fikk Vestfolds likestillingspris i 2007
- 8. mars mottok hun prisen "Årets innvandrerkvinne" fra magasinet Utrop.

fikk hun prisen "Årets innvandrerkvinne" fra magasinet Utrop.

Meningsfullt engasjement

Det er en karismatisk og engasjert kvinne som møter oss. Hun smiler og hilser blidt. Hun er sommerlig kledd, pent sminket og oser av energi og overskudd.

Hiam brenner for at innvandrere skal bli integrert i Norge. Hiam kontakter nye landsmenn og blir kjent med dem.

– Det er ikke bare arabere, men også innvandrere fra andre steder, sier hun og forteller oppglødd om turen i går som gikk til Tusenfryd.

– Vi fylte en buss med 55 personer som koste seg en hel dag i fornøylesparken. Det var kjempegøy, forteller hun ivrig.

En god del av overskuddet hennes bruker hun på å gi noe tilbake til sine medsøstre fra ulike land. Spesielt er hun opptatt av at innvandrerkvinner skal få muligheter til å klare seg selv og kjenne sine rettigheter i det norske samfunnet.

– Mange har ikke engang egen bankkonto og kan ikke bestemme over egne penger, forteller Hiam.

Hun har blant annet vært med å starte

ering

opp kurset "Innvandrerkvinner kan". Det er et samarbeid med Norsk Folkehjelp, Vestfold innvandrerråd og Fagforbundet. Her får kvinner svømmeundervisning, morsmålsopplæring og trening i å bli mer aktive i det norske samfunnet.

– Det er så godt å se at innsatsen jeg legger i dette gjør så mye for den enkelte. Ofte treffer jeg kursdeltakere på gaten som gir uttrykk for at de gleder seg til kurset på fredag. Det er ukas høydepunkt for mange, sier hun ubeskjeden. Hun forteller at de etter svømmingen hver fredag spiser, danser og koser seg. Det er veldig sosialt.

Kulturforskjeller

Hiam jobbet som lærer i Syria. I klasserommet var det opp til 40 -50 barn, men det var ikke noe problem å holde orden på klassen. Disiplin og struktur var regelen. Her i Norge arbeider hun som tospråklig lærer i arabisk. Hun merker at det er mye vanskeligere å få ro i klassen.

– Foreldrene sier til meg at barna deres er engler hjemme, og at de ikke kan skjønne at de bråker så mye på skolen, sier Hiam, og smiler.

Det er tydelig at andregenerasjons innvandrere er som norske elever. Noen føler kanskje i tillegg at de kan slå seg mer løs på skolen enn hjemme.

– Det norske skolesystemet er litt annerledes. Dere stiller ikke nok krav til elevene. Jeg syntes barna her var uhøflige og jeg slet med det til å begynne med, sier Hiam, og understreker at hun faller inn under betegnelsen streng lærer.

– Hos meg er det ingen som får slenge bena på bordkanten, poengterer Hiam. Den delen av kulturen sin vil hun holde på. Det å ha ro, orden og respekt i klasserommet er viktig.

Lei hijabdebatten

Hiam understreker at hun er muslim. Hun avstår fra alkohol, ber og faster. Men hun kler seg vestlig og det mørke krøllete håret får luften seg i sommersolen.

TYs Evy Jacobsen og Bente Bøe fant tonen med Hiam Al-Chirout. Her viser de fram den flotte nye havnepromenaden i Larvik.

– Jeg er imot at unge jenter skal gå med hijab. Jeg mener at de bør vente med hijab til de er så store at de kan bestemme selv. Jeg har valgt å ikke bruke hijab. Men når jeg er i Syria, så må jeg dekke meg til, forteller hun, og rynker på nesen. Hun kommer fra landsbygda hvor det var strengt for kvinner med hensyn til tildekking. Nå har familien flyttet til Damaskus, hvor kvinner i mindre grad trenger å dekke seg til fra topp til tå. Hiam er lei av hele hijab-debatten. Hun har opplevd og blitt kalt vantrø av andre muslimer fordi hun har et liberalt syn på dette med hijab.

Jobb og innvandring

– Kulturforskjeller kan merkes også i

arbeidslivet. Hvordan bør man oppføre seg overfor hverandre og hvordan bør innvandrere gå fram for å få jobb?

– Det første man må lære seg når man bosetter seg i et annet land er språket. Da jeg begynte å arbeide, så hadde jeg med meg ordboken over alt, sier Hiam, og forteller at hun ikke var redd for å spørre. Øvelse gjør mester, understreker hun, og som morsmålslærer vet hun hva hun snakker om.

– Jeg har arabiske venninner. De var oftest for sene til avtaler: De kom gjerne en time eller to etter at jeg har sagt en tid. Jeg ble så sint. Nå har de skjont at jeg mener klokken seks, og ikke klokken syv eller halv åtte. Det hjelper å stille krav, sier hun og ler.

Stille krav bør man også gjøre i arbeidslivet. – For å få kontakt med nordmenn bør innvandrere ta kontakt med andre, organisere seg og lage seg et nettverk. Man må praktisere norsk. Jeg meldte meg inn i internasjonal klubb og her måtte jeg snakke norsk. For å lære norsk må man praktisere språket, sier Hiam.

Ledere må bli mer bevisst på å legge til rette for samarbeid mellom etniske nordmenn og fremmedkulturelle.

Hiam mener at det er viktig at man på arbeidsplasser med flerkulturelle arbeidstakere lager arenaer hvor de kan møtes. Felles aktiviteter som kan fremme kultur og identitet. Hun understreker at det er viktig at man blir kjent med hverandre på arbeidsplassen. – Mange er beskjedne og redd for å trå feil.

Det går begge veier, sier hun, og vektlegger at ledere må bli mer bevisst på å legge til rette for samarbeid mellom etniske nordmenn og fremmedkulturelle. – Det er viktig å blande seg, og bli bevisst på å ikke bare holde seg til "sine egne". Mener Hiam.

Integrert

– For å få til integrering må man prate sammen. Vi må ha arena for dialog og vi må ha toleranse for hverandre. Det norske samfunnet må stille mer krav og innvandrere må tilpasse seg norske regler, råder Hiam. Hun er stolt av sin kulturelle bakgrunn. – Jeg er fortsatt innvandrер og er en muslim som både faster og ber, men jeg tilpasser meg det norske samfunnet. Jeg velger å ta del i samfunnet og forkaster det

som ikke passer inn for meg. Jeg har skapt en god balanse mellom det norske og min kulturelle bakgrunn, sier Hiam.

– Har du fått reaksjoner på at du har blitt for norsk?

Hiam ler og sier at noen har kalt henne for light-muslim. Hun plukker opp norske tradisjoner som hun liker.

– Vi har juletre for barnas skyld, og jeg har akkurat sydd ferdig en Vestfold-bunad til datteren min på 22 år, sier hun stolt. Hiam har mange baller i luften. I tillegg har hun oppdratt fire barn. Den yngste er nå 11 år.

– Hvordan rekker du alt?

– Jeg trives med å ha mye å gjøre og liker å bruke tiden min fornuftig. Å gjøre noe nyttig for andre er fornuftig sier Hiam Al-Chirout lurt.

Ikke vær redd for å stille krav

Jeg har tidligere erfaring som leder for en stor renholdsseksjon. Vi hadde alltid bruk for vikarer på renhold og etter hvert fikk vi inn mange vikarer med fremmedkulturell bakgrunn. Det ga oss mange utfordringer på godt og vondt.

AV EVY JACOBSEN, LARVIK KOMMUNE

Den største utfordringen var språket. Ofte så sa de ja, og vi trodde da at de hadde forstått hva vi mente. Det stemte ikke alltid. Ofte var "ja" det eneste ordet de skjønnte. Dermed begynte et møysommelig arbeid med å undervise dem.

Må kunne norsk

Norsk kurs er til god hjelp. Der lærer de språket og vi har også holdt renholdskurs. Av nye vikarer kreves det nå at de kan gjøre seg forstått på norsk og at de også klarer å lese norsk. Dette for å kunne forstå muntlige og til en viss grad skriftlige beskjeder og bruksanvisninger. Vi har nå ca 20 forskjellige nasjonaliteter blant våre renholdere. De har lært mye av

oss og vi har lært mye av dem. Det er så lett å si stakkars, selv om det bare er språket de ikke forstår godt nok. Vi må bare bli bedre kjent med hverandre, prate mer sammen, så viser det seg at det dreier seg mest om usikkerhet.

Rettigheter og plikter

For oss er det veldig hyggelig å få bekjente fra alle verdenshjørner. Vår oppgave blir å fortelle om hvordan vårt samfunn fungerer. Om lønn, skatt, sykmeldinger, ferier, egenmeldinger og andre ting som de lurer på. At vi får lønn når vi er sykmeldte f.eks. er uvant for de fleste. De må forklares at det ikke betyr at man er hjemme bare en føler seg litt uggen. De må forklares at man skal gi beskjed om man ikke kommer på jobb,

(Foto: Hege Heløe)

og mange andre saker som vi tar som en selvfølge at arbeidstakere vet. Det beste vi kan gjøre for våre arbeidskolleger fra andre land er å forlange det samme av dem som vi gjør av våre egne. Vi må forlange at de lærer seg språket vårt og setter seg inn i hvordan samfunnet vårt fungerer.

Vi må skifte fokus fra stakkarsliggjøring til respekt. Vi må få fram både hva innvandrere har krav på og hva de forventes å bidra med. Da vil begge parter bli mer fornøyd og renholderne får mer selvtilit og blir stolte av jobben de utfører. Ikke minst får vi mange flere nye og flinke renholdere!

Gårdshjelp fra Litauen

En nakkeskade gjorde at gårdbruker Jørgen Medlin måtte skaffe hjelp på gården. I dag er det en ung mann fra Litauen som hjelper til å holde hjulene i gang.

TEKST OG FOTO: MAGNE AASDAL

Jørgen Medlin på Sæther gård driver med kombinert svinebesetning i Moelv i Ringsaker kommune. Han har konsesjon på 2400 slaktgris – det vil si ca 150 grisinger pr år. Han forteller at han fikk prolaps i nakken på slutten av 1990 tallet. Han er derfor avhengig av stabil hjelp og har hatt mange norske arbeidere innom i løpet

av disse åra. Han har brukt de kommunale landbruksvikarene det han har kunnet fått, men det ble etter hvert ikke nok.

Skeptisk til å begynne med

Medlin var i utgangspunktet negativ til utenlandsk arbeidskraft. På naboeiendommen kom det ei dame fra Litauen. Hun fortalte at hun hadde en bror som også ønsket arbeid. Nerjus Mazėika på 26 år som var tilknyttet et utleiefirma for Litauisk arbeidskraft. Nerjus holdt på som snekker før han ble ansatt hos Medlin.

Hos Medlin arbeider Nerjus vel ett årsverk, i løpet av åtte måneder. Nerjus forteller at de må ut å arbeide for å tjene penger, og at han trives bra i Norge. Han innrømmer at han ikke er så begeistret for maten vår. Spesielt synes han brunosten er oppskrytt. I Norge har Nerjus fått mange venner som også er fra Litauen. Det gjør at han ikke har blitt så godt kjent med nordmenn. I fritida si fisker han mye, både sommer og vinter. Pilking er veldig moro. Rekorden er ei ni kilos tung gjedde!

Nerjus har nå tatt over eiendommen hjemme i Litauen etter faren sin. Det forpliktes at eiendommen skal drives videre til neste generasjon. Der har han ca 500 mål korn. Noe ligger brakk. De har to kyr, og noen griser til eget hushold. Nerjus har nå arbeidet hos Medlin i to år, og han er godt fornøyd med gårdshjelpen.

- Han er spesielt flink med dyr, veldig rolig og flink med grisen, skryter gårdeieren.

Språkutfordringer

Medlin skulle helst hatt norsk arbeidskraft, men det er vanskelig å få tak i kvalifisert hjelp. Med de utenlandske arbeiderne kommer en ofte bort i språkproblemer; bare så enkelt som en norsk bruksanvisning kan være vanskelig for dem å forstå. Det kan få store konsekvenser. Utenlandsk arbeidskraft har nok både sine fordeler og ulemper.

Gårdbrukerparet Toril og Jørgen Medlin er godt fornøyd med å få hjelp fra Nerjus Mazėika fra Litauen.

Samhold og mangfold

Jan Gunnar Mo trafikkbetjent/vaktleder og Syed Qualbe Abbas Naqvi, aspirant, Kristin Gustafson og Anees Rauf sekretær/inspektør vil få fram at det er trivelig og givende å ha et multikulturelt arbeidsmiljø.

Trafikketaten i Oslo har fått stadig flere ansatte med fremmedkulturell bakgrunn. Med raushet og positiv innstilling har man klart å få fram et godt arbeidsmiljø hvor ansatte trives.

TEKST OG FOTO: HEGE HELØE

Kristin Gustafson, ved kundesenteret, Jan Gunnar Mo (53), trafikkbetjent og vaktleder, Syed Qualbe Abbas Naqvi (29), aspirant som trafikkbetjent siden 1. juni i år, og Anees Rauf (40) sekretær/inspektør forteller hvordan det er å arbeide i Trafikketaten – en etat med etnisk mangfold.

TV-kjendisen

Anees Rauf var en av de første innvandrerne som fikk jobb i Trafikketaten. Han er opprinnelig fra Sri Lanka.

- Jeg begynte i 1998 sammen med Nadia, som også har innvandrerbakgrunn. Jeg husker at direktøren var spent på å se hvordan publikum kom til å reagere på å

se oss i gatene, forteller Anees. Han syntes det var vanskelig i begynnelsen. Men med en bra opplæringsveileder gikk det greit etter hvert.

- Hva var vanskelig?

- Ute i felten må du gi klare, greie og krystallklare beskjeder. I begynnelsen var jeg dessuten litt redd for å dumme meg ut, innrømmer han.

Anees er humorfylt og utadvent person som villig deler historier med kolleger. Blant kolleger omtales han som kjendisen, da han har vært på TV ved flere anledninger. Først i realityprogrammet hvor han hadde meldt seg på for å gå "Birken" på ski. Der gjorde han seg bemerket fra første stund da han stilte opp på skitur med koffert istedenfor sekk på ryggen. Siden ble han invitert på Skavlan.

- Du har kjøpt deg sekk nå, Anees, spøker Kristin Gustafson, og Anees gliser og nikker. Selv om han synes det var kaldt i Norge da han kom hit, så har han avklimatisert seg og har til og med blitt glad i å gå på ski. Men mest av alt er han en entusiastisk og habil cricketspiller.

Kristin skyter inn at hun har arbeidet med Anees som trafikkbetjent, og at det var moro. Han har alltid en kommentar og en spøk på lur, men han kjørte som en villmann fra Sri Lanka. Da satte Kristin satte ned foten.

- Jeg synes det er morsomt å bli kjent med Anees og de andre som har fremmedkulturell bakgrunn. Jeg spør om alt mulig og de svarer villig vekk. Dessuten hender det at de tar med seg eksotisk hjemmelaget mat på jobb, og da deler de med oss. Det er spennende, sier Kristin.

på arbeidsplassen

Anees Rauf trives i trafikketaten. Han er alltid i godt humør og er ikke redd for utfordringer. Han er etatsens "tv-stjerne" med deltakelse i realityprogram hvor han lærte å gå på ski, og på Skavlan.

Ulik bakgrunn

Syed er opprinnelig fra Pakistan, men kom til Norge da han var ni år. Han snakker svært bra norsk. Syed har arbeidserfaring fra Securitas. Han trivdes ikke så godt og søkte seg til Trafikketaten. Det er han glad for. Han har bare arbeidet i etaten i vel to måneder og stortrives.

- Jeg går vakter sammen med Jan Gunnar og han er veldig flink. Det er bra opplæring og jeg har fått gjort mye på egen hånd, forteller Syed. I seks måneder varer aspiranttiden, og etter det får han stripe på uniformen og kan skrive ut gebyr selv. Det ser han fram til. Man går gradene som trafikkbetjent og det er viktig at det synes på uniformen hvilke oppgaver en kan utføre i tjenesten.

Han er overrasket over hvor omfattende det er å være trafikkbetjent og ønsker å

bidra til at kundene får bedre innsikt i hva som kreves av betjentene.

- Hvordan synes du det har vært å patruljere i gatene?

- Det har gått veldig fint. De fleste oppfører seg bra, svarer han. Veileder Jan Gunnar synes det har gått greit å lære opp Syed.

- Hender det at dere kommer bort i situasjoner hvor det kan være nyttig å ha en annen bakgrunn enn norsk?

- Det var nylig en episode med en drosjesjåfør av utenlandsk bakgrunn med et hissig temperament. Han nektet å høre på Jan Gunnar. Da jeg vinket han forbi godtok han det. Han ville ikke ta imot ordre fra en nordmann, forteller Syed, og Jan Gunnar nikker bekreftende.

- Episoden tok litt tid da en annen utlending blandet seg inn, men det løste seg til slutt, sier han. Det er ikke fritt for at pulsen øker litt i slike situasjoner.

- Dere må kanskje benytte norsk i tjenesten?

- Vi oppfordres til å snakke norsk. Det er mest korrekt slik, sier Anees, og sier at det nok er best fordi de da unngår problemer i ettertid.

Fordommer

- Hender det dere møter fordommer i tjenesten?

- Noen mener at vi norske skriver ut bøter til de fordi de er utlendinger. Det stemmer jo ikke. Vi kan ikke se hvilken nasjonalitet vedkommende har ut fra hvilken bil de har. Det forteller vi dem når de ringer for å klage, og da blir de litt spake, sier Kristin og ler. Hun er vant til mange artige og spesielle episoder. Og hun kunne gjerne skrevet bok om alt hun har vært borte i. Det som er mindre hyggelig er at noen menn fra fremmede kulturer ikke respekterer henne som kvinne. De vil heller snakke med en mann fordi hun er bare en "blond kvinne".

- Jeg måtte bistå en kvinnelig betjent som ikke fikk respekt. Da jeg dukket opp var vi "brødre" og han ga seg, forteller Anees. Syed tror det handler om mangel på kunnskap.

- Noen kulturer godtar ikke kvinner på lik måte som menn, sier han, og forteller at det også hender at noen prøver å bestikke betjentene. De får tilbud om å slippe og betale for seg i butikker, mot at de er snille med dem en annen gang. Det avslår de høflig.

- Jeg har en gang opplevd at en nordmann prøvde å bestikke meg fra en bot, sier Syed og smiler. Det gikk selvsagt ikke. Men også han har opplevd å få ukvemsord etter seg, sagt av en frue på Frogner. Da måtte han le. →

Syed og Jan Gunnar viser fram de nye ladestasjonene for el-biler. Oslo kommune har satset sterkt på el-bil og skal innen utgangen av 2010 ha opprettet 270 ladeplasser. Det er trafikketaten har ansvaret for tilrettelegging og utbygging av ladeplasser

Jan Gunnar har arbeidet mange år i etaten. Og han synes det går greiere nå.

- Tidligere fant utlendinger på mye rart, for å si det sånn, sier han, og tror det hjelper at det nå er vanlig å se fremmedkulturelle trafikkbetjenter i gatene. Han merker også forskjell om han bruker motorsykkel, eller tråsykkel i forhold til når han patruljerer til fots.

- Det er lettere å få kontakt og respekt når jeg er på sykkel, sier han, uvisst av hvilken grunn.

Sosialt og trivelig miljø

- *Hvor mange nasjoner er representert i Trafikketaten?*

- Det er mange. Sri Lanka, Pakistan, Filippinene, Marokko, Tyrkia, Polen, Sverige og Tyskland, og kanskje enda noen flere. Det er koselig og alle har sitt å bidra med, sier Kristin.

- *Har etaten noen felles samlinger hvor dere blir kjent med hverandre?*

- Vi gjør mye sosialt sammen. Vi lager til fest i kantina, har etatssamlinger og faglige og

sosial teambuilding. Vi har det innmari artig på jobb. Egentlig så tenker vi ikke så mye over at mange har ulike etnisk bakgrunn, forteller Kristin.

- *Er det noen ekstra utfordringer på arbeidsplassen på grunn av de ulike kulturene?*

- Jeg vil si at det er motsatt. Vi har mange fordeler. For eksempel så ønsker vi norske å ha fri i jul og påske. Da stepper for eksempel de som er muslimer inn og tar vaktene, mens når de feierer id, så overtar vi deres vakt. Det går veldig greit. Det er heller ikke noe problem at noen feierer ramadan, sier Kristin, og skyter inn:

- Men, av og til når Anees står og skravler og ler med sine tamilske venner på tamilsk, da blir jeg litt nysgjerrig og vil være med i samtalen. Da ber jeg de snakke norsk, sier Kristin og ler. Hun legger ikke skjul på at det er greiest om alle snakker norsk på arbeidsplassen.

- Ellers så føler vi norske oss litt utenfor, sier Kristin lurt.

Friskt

Andzhela Vandbakk er 38 år gammel og kommer opprinnelig fra Karelen i Russland, som er på grensen til Finland. Med seg i bagasjen hadde hun pågangsmot og entusiasme. Selv om hun ikke snakket verken norsk eller engelsk, klarte hun å ordne seg jobb og fikk raskt god kontakt med sine kolleger.

TEKST OG FOTO: RUNE BERG

"Brannbilen" var et populært innslag i bybildet og trafikkbetjentene fikk god kontakt med publikum.

Tips fra Trafikk

AV KRISTIN GUSTAFSON

Trafikketaten i Oslo har nylig hatt en reklamekampanje for å synliggjøre viktigheten av den jobben trafikkbetjenter gjør. Målet er samtidig å prøve å få folk til å unngå feilparkeringer. Ofte er de verste de korte "men jeg skulle jo bare" parkeringene. Vi håper kampanjen kan ha bidratt til å få folk til å tenke seg om litt mer før de

skal bare. På den måten sikrer vi at utrykningskjøretøy, buss og trikk ikke blir hindret av feilparkeringer. Kampanjen har vært profilert på busser, trikker, by-sykler, og boards på vegger og i leskur på holdeplasser. I tillegg har betjenter kjørt rundt i en liten Buddy-bil forkledd som brannbil og delt ut brosjyrer, informert og veiledet publikum.

Kanskje flere kommuner kan gjøre noe lignende?

Karelen er en del av Russland, men har eget flagg. Flagget har tre langsgående striper i hvitt, rødt og grønt fra toppen og nedover. Man har tydelig nasjonalfølelse for mer enn Russland.

Andzhela kom til Norge i 2003 og forteller at hun ønsket å finne en snill mann og stifte en familie og få mange barn. Hun kom først til Verrabotn i Verran kommune. Der fikk hun arbeid på et kalkunslakteri med å skjære og pakke kjøtt. Hun startet i den jobben uten å kunne språket. Hun kunne verken engelsk eller tysk før hun kom til Norge. Hun forteller at hun måtte stole på fingerspråket, men mener at det fungerte ganske bra. Hun husker at "hei" var det første norske ordet hun lærte. Hun synes tross språkvansker at hun fikk god sosial kontakt med sine kolleger. Jeg kan for egen regning si at det tror jeg på etter å ha møtt henne, hun er en ekstremt omgjengelig og sosial person, så selv uten et forståelig språk fikk hun nok kontakt.

Allsidig dame

Hun traff en mann i Verran kommune og hun ble boende der i to år. Andzhela har nå tre barn, ett hadde hun fra før av, og to har hun fått her i Norge. Andzhela har gått på norskkurs først i

vindpust fra Øst

Andzhela Vandbakk er en selvstendig dame som ikke er redd for å ta i et tak. I Russland drev hun motebutikker, men i Norge har hun arbeidet med alt mulig, og er nå ansatt som renholder i halv stilling og arbeider også halv stilling på Oras armatur. Hun har følgende tips til arbeidstakerorganisasjonen Delta: Presenter dere på norskkursene. Der treffer dere nye landsmenn.

Rissa og senere i Leksvik etter at barna ble eldre. Hun prioriterte først å skaffe seg arbeid og så begynte hun å lære språk. – Vil du jobbe kan du jobbe selv uten språk, mener Andzhela.

– Du kan bare ikke ha for store krav til det arbeidet du får, har du det kan det bli vanskelig, sier hun.

I Russland drev hun egne butikker med moteklær, en i Moskva og en i Karelen. I Norge har hun arbeidet ved et slakteri, som sveiser, som helsearbeider og som renholder. Andzhela er ikke redd for å prøve det som tilbys henne. Arbeid i

helsevesenet fant hun ut ikke var noe for henne. Det var for vanskelig å takle at folk døde, det gikk personlig inn på henne og hun måtte slutte med det etter en tid.

Hun er nå fast ansatt som renholder i Leksvik kommune i 50 prosent stilling og arbeider i tillegg på Oras armatur (de som lager tappekraner) i 50 prosent stilling. Og hun er fornøyd og trives godt.

Selvstendig

Andzhela synes norske arbeidsgivere er forståelsesfulle for hennes situasjon. Hun er alenemor nå med tre barn.

Det norske systemet er veldig bra for familien og de som har små barn, skryter hun.

I Norge er det system på arbeidslivet. Det er mindre forskjell på sjef og på arbeidstakere enn det er der hun kommer fra. Andzhela synes det er bedre slik det er her, det er mer likhet for loven.

Hun synes det er veldig bra med det norske organisasjonssamfunnet og liker det veldig godt.

Det er bra med organisering for det setter ting i system sier hun. Det er også bra for familien for det gir aktiviteter som den kan benytte seg av og det liker hun.

Hun er selv organisert i en arbeidstakerorganisasjon, dessverre ikke Delta ennå, men har ikke hatt bruk for organisasjonen så langt. Kan for egen regning tilføye at det kanskje skyldes at hun er vant til å ordne ting direkte og tar i stor grad kontakt selv i forhold til de problemene som har vært? Det er nok en læringsprosess før hun også skjønner hvordan arbeidslivets organisering fungerer. Hun forteller videre at det første møtet med arbeidstakerorganisasjonen var på norskkurs, et tips for Deltas HTV'er kanskje?

Ta initiativ selv

Andzhela har også synspunkter på hvordan andre utenlandske arbeidssøkere må oppføre seg. Hun mener de må dra å snakke med arbeidsgiverne og presentere seg selv. – Utlendinger må ikke være redd for å spørre etter jobb, man kan ikke sitte å vente på svar fra NAV, det blir for passivt. Det er viktig å motivere alle utlendinger til å ta alle typer jobber, sier hun.

De må vise initiativ selv. Man må prøve seg frem for å finne det rette arbeidet, og en kan ikke være redd for å prøve. Hun etterlyser kvalifiseringsordninger for utlendinger til arbeidslivet, kanskje en mulighet med lavere lønn i starten, så både arbeidsgiver og arbeidstaker føler seg sikrere på samarbeidet.

Til slutt vil Andzhela si at hun synes hun selv begynner å bli norsk, hun vil lære sine barn norske tradisjoner slik de kan bli nordmenn fullt ut. Hun savner mer om norske tradisjoner på norskkursene. Andzhela trives i Norge og synes at nordmenn flest er snille og greie mennesker.

Fjellkongen fra Danmark

Johnny Just Sørensen forelsket seg først i en norsk dame og siden i den norske naturen. Nå kan han titulere seg som fjellkonge etter at han som første utlending har besteget de syv fjelltopper i Rauma.

TEKST OG FOTO: JOHN DAHLE

Johnny Just Sørensen ble født den 28.mai i 1962 i Nørresundby nord for Ålborg i Danmark. Etter å ha fullført 10-års skolegang var han klar for å arbeide. Han har arbeidet med alt fra å være arbeidsdreng (hjelparbeider) på autoverksteder; signaloperatør i militæret, elektrikerassistent og som industrilakkerer. Han hadde altså en variert og allsidig arbeidserfaring da han ble kjent med ei trivelig dame fra Åndalsnes, Rauma. Han ble forelsket i både damen og i naturen i Norge. Hans neste hjem ble derfor Isfjorden i Rauma. Han hadde allerede vært på ferie her og sørget for å få seg jobb ved Sandnes Rør i Isfjorden. Her arbeidet han de påfølgende ni årene. På Sandnes Rør jobbet han som sveiser, og han skulle til å ta fagbrev da han

Johnny er glad i naturen og er første utlending som fikk tittelen fjellkonge i Rauma.

Han er alltid klar for en fisketur, Johnny Just Sørensen.

fikk tilbud om jobb som vaktmester i Rauma kommune.

Allsidig vaktmester

I Rauma kommune jobber han som vaktmester med hovedansvar for Åndalsnes barneskole. I kommunen jobber vaktmestrene i team, men med hovedansvar for et enkelt bygg. Johnny har nå arbeidet som vaktmester i fire år nå og synes jobben er veldig grei og variert. Han synes imidlertid det ikke er helt godt å følge det kommunale systemet når en har jobbet i privat sektor. Ting tar lengre tid i kommunen, mener han.

Jeg spør ham hva han gjør som vaktmester og da ser han rart på meg.

– Hva jeg gjør? Jeg gjør alt mulig. Alt fra søppelhandtering, vedlikehold av bygninger,

levering og henting av hjelpemidler til styring av SD-anlegg. Johnny jobber mye med styring av SD-anlegg på grunn av sin kompetanse fra militæret. Johnny vikarierer også på den kommunale svømmehallen ved ferier og sykdom. Han fikk ved siste lokale forhandlinger omgjort tittelen fra vaktmester til driftstekniker.

Trives i Norge

– *Hvordan var det å komme til Norge og Rauma?*

– Det var bra. Det blir mye som du selv gjør det til, sier han, men legger til at han hadde fordelene av å være i jobb dagen etter at han flyttet hit. Han slapp dermed offentlige kontorer og papirmøller.

På spørsmål om hvordan språkproblemene artet seg, svarer han at noe hadde han vent seg til av sin norske dame før han flyttet til Norge, men det ble en del spørring og forklaring etter at han flyttet. De norske kollegene vennet seg også ganske raskt til hans danske målføre.

Jonny har naturen som hobby, og går turer i fjellet både sommer og vinter.

– Jeg har litt problemer med å svinge på ski for skiene vil hele tiden gå rett frem, sier han og ler.

Johnny Just Sørensen fra Danmark har funnet seg vel til rette i Norge og trives som vaktmester i Rauma kommune.

Norsk Fjellfestival arrangeres hvert år i Rauma og de har en tittel som heter Fjellkonge som du kan smykke deg med når du har besteget syv av de mest kjente fjellene i Rauma. Johnny ble den første utlending som besteg de syv topper og kan nå titulere seg som fjellkonge. Johnny liker seg også på sjøen og i havgapet, og reiser

derfor ofte til Bjørnsund som er et fraflytta fiskevær ved Hustavika.

Johnny trives så godt i Norge at har ingen planer om å flytte til Danmark igjen. Det er delig å være dansk friluftsmann og vaktmester i Rauma kommune, en kommune som har som mål å bli verdens beste kommune for naturlglade mennesker.

Delta Direkte åpnet

Et unikt medlemstilbud

Den 12. april åpnet Gunn Olander Delta Direkte

– et medlemstilbud som arbeidstakerorganisasjonen er alene om i Norge.

TEKST OG FOTO: AUDUN HOPLAND

– Dette er en dag jeg har gledet meg til. Vi åpner nå et helt unikt medlemstilbud. Vi skal være tilgjengelige tolv timer alle hverdager for å svare der og da på spørsmål fra medlemmene. Det er ingen liten ambisjon. Service og tilgjengelighet står sentralt. Medarbeidernes kvalitet og høye kompetanse skal sikre gode svar. Alle er spent. Vi skal lykkes med dette. Takk til alle som har jobbet fram dette gode medlemstilbudet, sa Gunn Olander før hun klippet det blå båndet.

Fakta:

Har du spørsmål om lønn, arbeidsmiljø, ferie, permisjon og andre rettigheter og regler i arbeidslivet. Ring 02125 mellom kl 08.00 og 20.00 alle hverdager. Har du spørsmål om karrieremuligheter eller om medlemskapet vil Delta Direkte hjelpe deg til å finne svar. Med denne nye medlemsfordelen satser Delta på å bli vi en enda mer inkluderende og offensiv arbeidstakerorganisasjon I tillegg til din tillitsvalgt er Delta Direkte enda et kontaktpunkt der du kan kommunisere med Delta.

Telefon eller e-post

God kapasitet gir rask responstid på telefonen. Ved bruk av e-post får du raskt svar, senest neste hverdag. direkte@delta.no

Anne Lise Krogh fikk æren av å motta den første telefonen til Delta Direkte. Bak henne står Therese Nilsson fra den svenske arbeidstakerorganisasjonen SKTF som har vært med på å etablere det nye tilbudet til medlemmene.

Streiken ga resultater

Vi har fått penger på bordet og vi har fått gjennomslag for viktige likelønnsprinsipper og at kompetanse skal lønne seg for alle. Dette viser at streik i offentlig sektor gir resultater, sier Gunn Olander, leder i YS Kommune (YS-K).

Deltas leder, Gunn Olander takker riksmeklingsmann Dag Nafstad i etterkant av meklingen. (Foto: Audun Hopland)

Det gis et tillegg til alle på minimum kr. 7100 med virkning fra 1. juli. Det foretas betydelige minstelønnsjusteringer fra 1. august som særlig er rettet inn mot kvinner. Det er gitt ytterligere lønnstillegg til høyskolegruppene og lærerne.

Likelønnsloft

YS-K har streiket for likelønn og for at kompetanse skal lønne seg for alle.

- Sentrale tillegg var viktig for å oppnå et treffsikkert likelønnsloft i hele KS-området. Gjennom denne streiken er det tatt viktige skritt på veien for å oppnå likelønn mellom kvinnedominerte grupper i offentlig sektor og mannsdominerte grupper i privat sektor, sier Olander.

- Det ligger som en forutsetning at det skal gis uttelling for arbeidstakernes tilleggskompetanse på alle nivåer. Ikke minst har dette betydning for kvinnedominerte fagarbeidergrupper i kommunesektoren. Dette er gode resultater av et langsiktig og målbevisst arbeid fra YS-KS side, fremholder Olander.

Streikevilje

- Vi har akseptert en lokal pott, men er fornøyd med føringene som ligger på likelønn, kompetanse og lederavlønning, sier Olander, og understreker at det har vært en fantastisk streikevilje blant medlemmene. Jeg er stolt og glad over den imponerende innsatsen våre tillitsvalgte og medlemmer har vist.

- Jeg er også glad for alle de meldingene vi har fått om publikums støtte til kravene våre. Det har vært stor forståelse for nødvendigheten av å minske likelønnsgapet samt støtte til kravet om at kompetanse skal lønne seg på alle nivåer, understreker Olander.

Økonomi

Kr. 2.000	Virkningstidspunkt	Generelt tillegg. Kapittel 4B. Kun for høyskolegruppene
1,15%	10.06.2010	Generelt tillegg. Kapittel 4C. Kun for arbeidstakere i dette kapittel
2,1% minimum kr. 7.100	10.06.2010	Generelt tillegg til alle
Minstelønnsjusteringer	01.07.2010	Kapittel 4 B og 4 C. Alle generelle tillegg er inkludert
Se tabell nedenfor	01.08.2010	dvs. tillegg gitt 10.06 og 01.07

Gruppe 4B	Minstelønn per 01.08.2010				
	0 år	4 år	8 år	10 år	20 år per 01.05.2010
Stillinger uten særskilt krav om utdanning	239 800	244 900	259 900	306 000	311 200
Stillinger med krav om fagbrev/ tilsvarende utdanningsnivå	279 200	281 200	286 500	335 300	
Stillinger med krav om høyskoleutdanning	321 800	325 000	335 900	374 500	
Stillinger m. krav om høyskoleutd. med ytterligere spesialutdanning	340 400	344 300	347 700	398 000	
Stillinger med krav om mastergrad	365 000	375 000	400 000	440 000	
Gruppe 4C	0 år	4 år	8 år	10 år	16 år
Lærer	328 300	344 100	352 700	370 000	414 000
Adjunkt	361 400	372 400	384 500	398 000	439 000
Adjunkt (m tilleggssutd.)	377 900	389 500	402 800	419 000	462 000
Lektor	395 700	403 100	417 400	444 000	495 000
Lektor (m tilleggssutd.)	409 700	416 000	430 000	459 000	518 000

Ny og enklere plan- og bygningslov

Den nye plan- og bygningsloven skal gi kommunene større kontroll. Nå er det slutt med å sende byggemeldinger. All oppføring er nå søknadspliktig.

TEKST: RUNE BERG

Tidligere teknisk sjef Jarle Rotabakk arbeider nå som selvstendig konsulent. Han forklarer hva som er nytt med den nye plan- og bygningsloven.

– Mindre tiltak som bygninger opp til 50 kvadratmeter og landbruksbygg kunne tidligere bare varsles om på melding. Dette er det nå slutt med og alt er søknadspliktig. Det heter søknad om tiltak uten ansvarsrett, § 20-2, forklarer Rotabakk.

Mer tilsyn

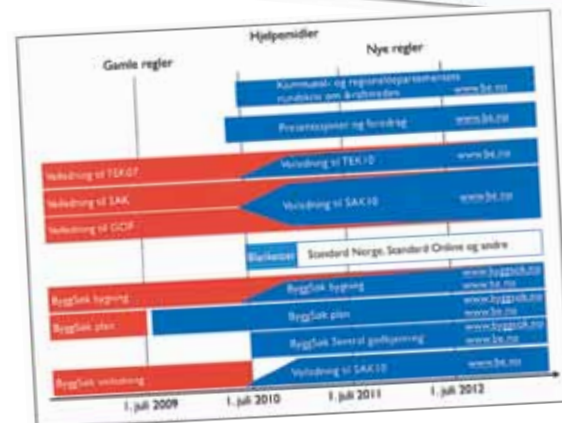
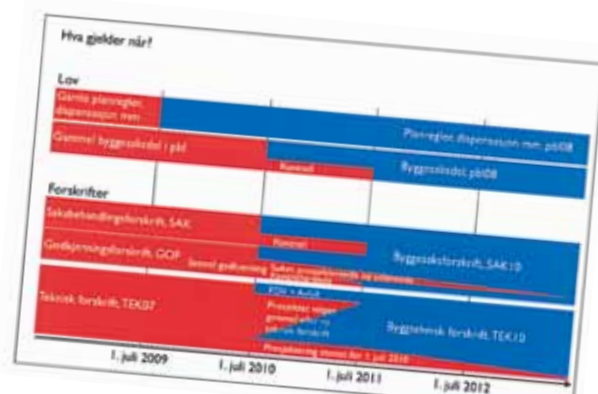
Kommunene er i den nye loven gitt større mulighet for å gi gebyr for ulovlige tiltak. – Oppfølging av dette er mer systematisk og det blir obligatorisk kontroll, det vil si mer tilsyn enn før. Overtredelsesgebyr og bot tilfaller nå kommunene, sier han.

- Ulovlig arbeid inntil kr 10 000 hvis arbeidet er i samsvar med lov (men ikke omsøkt).
- Ulovlig arbeid inntil kr 50 000 hvis arbeidet ikke er i samsvar med loven.
- Inntil kr 200 000 pr ulovlighet ved alvorlig uopprettelig skade.

- Før det kan gis ferdigattest på et bygg skal det være mottatt FDV dokumentasjon som skal være dekkende for bygget.
- I alle bygninger skal det være radonspærre i grunnen og avtrekksystem over tak.
- Alle bygg skal være innenfor energirammer med kW/m^2 for den aktuelle typen bygg. (NS 3031)
- Næringsbygg skal ha en varmegjenvinningsgrad på 80 prosent.

Forbedring

– Loven er strengere i forhold til sikkerhet og natur påkjenninger. Vi er i starten av den nye loven så det er litt usikkerhet rundt praktiseringen av den ennå. Veiledningene til loven finnes kun på web, dette for at de skal være lettere å oppdatere og alle skal

kunne få den samme informasjonen, forklarer Rotabakk.

Han legger til at utfordringen med den nye loven er ulovlighetsoppfølging og tilsyn. – Den nye byggesaksdelen er mer logisk oppbygd enn den forrige, avslutter Jarle Rotabakk.

- Fra 01. juli 2009 trådte plandelen i kraft.
- Fra 01. juli 2010 gjelder byggesaksdelen.
- Overgangsordninger: Fra 01. juli 2011 må en ha sentral godkjenning for å utføre kontroll på våtrom. Kontrolløren må være uavhengig av firma.
- TEK 07 kan brukes frem til denne dato, man kan velge enten ny eller gammel ordning frem til da.

Kommunene forsømmer vedlikehold

Kommunene må selv ta vedlikeholdsansvar, mener kommunalminister Liv Signe Navarsete.

Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF) har gått gjennom bygg og anlegg til en samlet verdi av 4.000 milliarder kroner, og konklusjonen er at det er store etterslep innen åtte av elleve områder:

Administrerende direktør, Liv Kari Skudal Hansteen i RIF sier til Dagens Næringsliv at dette er alvorlig. Vi mener det er alvorlig fordi det skyldes årelang forsømmelse av samfunnets hovedpulsårer:

Det viser seg at etterslepet for manglende vedlikehold av offentlige bygg og infrastruktur har hopet seg opp til 800 milliarder kroner.

Returadresse:
 TY/Delta
 Postboks 9202 Grønland
 0134 Oslo

Arbeidsutvalget i Teknisk Yrkessammenslutning (TY)

Leder

Rune Berg (vaktmester)

Mobil: 916 50 558
 E-post: runeberg@c2i.net

Nestleder

Bente Bøe (renhold)

Mobil: 93649502
 E-post: bente.boe@re.kommune.no

Økonomiansvarlig

Magne Aasdal (landbruk)

Mobil: 413 25 091
 E-post priv: magne.aasdal@tele2.no

Styremedlem

John Dale (vaktmester)

Mobil: 908 67 292
 E-post jobb: john.dale@rauma.kommune.no

Styremedlem

Kristin Gustafson (trafikk)

Telefon: 22 05 077
 E-post: kristingustafson@epost.no

Varamedlem (trafikkansatt)

Marit Berg

Mobil: 41209628
 E-post: marit.berg@hjemmet.no

Varamedlem (renhold)

Evy Jacobsen

Mobil: 98231507
 E-post: Evyjacobsen@larvik.kommune.no

Varamedlem (landbruk)

Ivar Selvåg

Mobil: 48240492
 E-post: ivaselva@online.no

Medlemskap i Teknisk Yrkessammenslutning

15. november 2005 ble Deltas Teknisk Yrkessammenslutning (Delta/TY) etablert. Målgruppen er teknisk driftspersonell, renholdere, landbruksvikarer og trafikkansatte. Bortsett fra landbruksvikarene, så har ikke de øvrige gruppene hatt et eget yrkesfaglig tilbud fra Delta tidligere. Vi oppfordrer alle som hører inn under de nevnte gruppene, til å registrere seg i organisasjonen. Medlemskapet innebærer bare fordeler og koster ikke noe ekstra. Hvert medlem må gi beskjed om å registrere seg selv – også de som allerede er medlem av Delta. Vi i TY kan ikke gå i medlemsregistret å «plukke» folk selv om stillingskoden deres tilsier at de hører inn under TYs medlemsmasse. Beskjed gi ved å sende inn slippen under til Delta eller som e-post til anne.marit.rud@delta.no

INNMELDINGSBLANKETT FOR DELTA OG Teknisk Yrkessammenslutning (TY)

NAVN	FØDSELSNR.	<input type="text"/>	Fylles ut av Delta
ADRESSE	PERSONNR.	<input type="text"/>	INNMELDINGSDATO
POSTNR.	STED		MEDLEMSNR.
TLF. PRIV.	MOBIL	E-POST	Fylles ut av verver
ARBEIDSGIVER			MEDLEMSNR.
ADRESSE			NAVN
POSTNR.	STED	TLF. ARB.	ADRESSE
ARBEIDSTED			POSTNR.
STILLINGSKODE/-BETEGNELSE			STED
ÅRSLØNN I 100% STILLING	FAST ANSATT I %	VIKAR I %	ARB. GIVER
			ØNSKER PREMIE NR.
			BESKRIVELSE AV PREMIE

Kryss av

- Jeg er ikke Delta-medlem fra før, men ønsker å melde meg inn i Delta og registrere meg i TY.
- Jeg er medlem i Delta og ønsker å registrere meg i TY. Mitt Delta-medlemsnummer er

For at jeg skal kunne dra full nytte av alle medlemsfordeler, samtykker jeg i at nødvendige opplysninger om mitt medlemskap gis til YS og Deltas samarbeidspartnere.

DATO OG STED _____ UNDERSKRIFT _____

Innmeldingsblankett sendes til: Delta, Postboks 9202 Grønland, 0134 Oslo

HUSK MEDLEMSFORDELENE!

Ønsker du YS-innbo eller andre forsikringer fra i dag - ring 03100, ta kontakt med ditt nærmeste Gjensidige-kontor eller ring YS Medlemsfordeler på 21 01 39 39.

Vil du beskytte ditt personnummer, send blanketten i lukket konvolutt.